

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

2. Opinio negatiua affertur, videlicet non Posse Papam sibi Successorem
constituere. Ex part. 10. tr. 5 .res. etiam 2.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

6. Respondeo, opinionem Turrecremata non esse admittendam; cum sit contra Tertulianum de *prescriptionibus*, Hieronymum *lib. 1. in Iovinianum*, & in *cap. 52. Ilaia*, Rufinum in *praefatione Relectionum*, & in *inuetina contra Hieronymum*; Ioannem III. Papam in *epist. ad Episc. Germania*; Anacletum *ep. 1. Damasum in vita Petri*, & *contra cap. si Petrus*, & *c. vnde 8. 9. 1. Vide ex Scholasticis Pitigianum in 3, sentent. tom. 2. disp. 25. q. 2. art. 3. concl. 2.* Itaque dicendum est, vel Clementem fuisse quidem à Petro electum; sed statim verò post mortem ipsius Petri renūciasse ac noluisse succedere: quod videtur sentire Epiphanius *serm. 27.* & docet Bellarm. *de Rom. Pontif. l. 2. cap. 5.* & Barón. *tom. 1. ann. 60. a. num. 15.* vel dicendum de facto Clementem successisse Petro. Ita Patres citati.

7. Linus ergo extitit coadiutor Petri eo viuentis, Romanamque Ecclesiam gubernabat eo absente ipsoque ante Petrum defuncto, Cletus in eodem munere successus est; tandem verò mortuo Petro, Clementis eius Successoris Cletus itidem, quandiu vixit Coadiutor fuit, ob idque hi duo inter Episcopos Romanos numerantur. Vide Turrianum *l. 4. contra Cent. cap. 10.* & Suarez *vbi infra num. 8.* & ita hanc affirmatiuam sententiam præter Vasquez, & Victoriam adductos ad recentioribus firmat Andr. Duall. *de potest. Pontifici part. 3. quest. 6.* Martinus Bonacina *tract. de electione Pontificis quest. 6. puncto 4. propos. 2. num. 3. 5. 8.* & alij.

RESOL. II.

Opinio negativa assertur, videlicet non posse Papam sibi Successorem constituere? Ex part. 10. tract. 5. Ref. titam 2.

§. 1. **H**is tamen non obstantibus secunda opinio negat Pontificem posse sibi eligere Successorem. Et illam tenet Cardinalis Iacobatus *de Concil. lib. 5. art. 22. num. 2.* & *l. 8. art. 18.* Cardinalis Albanus *lib. de Cardinalatu, q. 32.* Cardinalis Turrecremata in *Summa Eccl. l. 2. cap. 5. 1.* Card. Caietanus *tom. 1. opusc. 17. 3. in Apolog. de comparatione auctoritatis Papæ cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 22.* & alij quos citat, & sequitur Reuerendis. P. M. Vincentius Candidus Sacri Palatii Magister dignissimus, in *peculiari disquisitione de hac q. impressa in fine tom. 2. suorum operum fol. 342.* Idem docet Pater Comitulus in *Resp. moral. lib. quest. 98.* Azorius in *Summa tom. 2. lib. 4. cap. 5. q. 3.* Turrianus in *2. 2. tom. 2. disp. 15. dub. 3.* Michaël Tarrade in *amplitudine beneficiaria disp. 1. & disp. 5. q. 2. num. 18.* Villadiego de Card. *q. 5. num. 19.* Mancinus in *disq. cent. 2. cap. 177.* Acugna in *Decretum Gratiani p. 1. disq. 79. cap. 10. num. 1.* Laudensis de Card. *q. 20. & 39.* Latorius *Var. tom. 1. tit. 4. cap. 43. num. 33.* Armacanus *lib. 1. cap. 15. & 19.* Paludanus de *Rep. Eccl. cap. 7.* Tiracuellus de *Iure const. part. 3. limit. 2. num. 4.* Alphons. Mendoza in *Q. Q. Quodlibeticis q. 4.* Rodolphus Cuperus *tract. de Ecclesia, artic. 2. num. 23. fol. 151.* & alij.

1. Probatur hæc opinio à Caietano ex illa propositione Aristotelis *de somno & vigilia*, dicentis: *Eius est potentia, cuius est actus*; sed electionis Papæ actus, simpliciter & absolute nõ est Papæ; ergo potestas electiva Papæ nõ conuenit formaliter Papæ. Maior patet ex Aristotele. Minor probatur: electio Papæ est actus factiuis, quantum ex se, tunc Papæ; quod est dicere, quod per actum electionis pro illo tempore, quo eligitur Papa, efficitur Papa ille, qui eligitur: ergo repugnat ei, quod præsupponat pro tunc Papam.

Patet consequentia, quia quod fit, non est, si enim esset, non fieret. Tunc ultra; ergo elector præsupponitur secundum naturam rei electioni, & est simul tempore cum electione. Tunc ultra: Ergo actus electionis Papæ non est Papæ, quia electio Papæ est actus Electoris Papæ.

3. Deinde Turrecremata alias addit rationes; translatio nempe sacerdotio legali, oportuisse formam etiam assumendam personæ ad Sacerdotium transferri. In Sacerdotio legali vim habebat successio originis & carnis; debebant enim Sacerdotes esse ex stirpe Aaron *Exod. c. 28.* Decuit ergo, inquit, Turrecremata, vt huiusmodi forma, translatio Sacerdotio, transferretur in aliam; vt iam non per carnis originem, sed per electionem assumptio fieret personæ ad Pontificatum. Hæc est illius prima ratio.

4. Sumit secundam ex spiritualitate Sacerdotij Evangelici, cuius summus Principatus non carnis, sed vitæ & spiritui debetur. Tertiam vniuersitate Sacerdotij, quod ad omnes tribus, & nationes pertinere potest, ac pertinet. Quartam ex qualitate vitæ, & sanctimonia, quæ requiritur in maximo Sacerdote; quæ sanctitas minus periclitatur, difficiliorque perit si Sacerdotium summum non origine, sed electione mandetur. Quintam ex periculo fortuito, quod accidere posset, si successione originis Pontifex eligeretur. Sextam ex utilitate populi Christiani, cui Pontifex maximus præficatur. Septimam ex ratione naturali: quia nullus videtur iuste præesse multitudini, nisi ex eius consensu; ita à Christo, ait, Ecclesiæ potestatem permissam esse sibi creandi Pontifices. Vnde subiungit Turrecremata, de iure naturali, & quasi diuino videtur esse, quoddam Papa non faciat sibi successorem, nec post mortem, nec post resignationem. Et paulo post; sic ergo patet, quod tam iuri diuino, quam naturali consonum videtur, quod ex electione, (cùm hodie sunt Cardinales, vt in *cap. in nomine Domini disp. 23. & 79. cap. 1.*) fiat Papa, siue assumatur summus Pontifex.

5. Et hanc vltimam rationem nimis approbat Azorius *loco citato*, vbi sic ait. Existimo dicendum, id quidem iure diuino, & Christi institutione non esse interdictum; nusquam enim id in Sacris litteris legitur veritum, aut improbatum; nec enim arbitror, tantummodo ius Canonicum prohibere, quominus Romanus Pontifex Successorem nominet & creet, nam si id solummodo ius Canonicum prohiberet; possent illud Romani Pontifices abrogare: sed ipso iure naturali videtur esse cautum, ne id vlla ratione fiat; nam eo ipso, quo Christus Petrum suum Vicarium creauit, & voluit in eadem potestate Romanum Pontificem succedere; liberum Ecclesiæ reliquit, vt hoc, aut alio modo Pontifex eligeretur. Hac tamen libera potestate à Christo relicta, consequitur vt ipsa naturalis ratio præcipiat, ne Romanus Pontifex Successorem eligat; cùm illa dicet, innumera penes mala in Ecclesiam oritura, si Papa id fecerit.

6. Quare, etiamsi aliquis Romanus Pontifex sibi Successorem creasset; nihil sanè fecisset: nam post eius obitum Ecclesia nequaquam permisisset: Generalis enim totius Reip. Christianæ, pax, & tranquillitas perturbaretur; ac proinde alium in demortui Pontificis locum Ecclesia subrogaret, teste Gomez. *q. 1. in regula de Infir. resig.* Hæc Azorius. Et hanc sententiam esse communem inter Doctores testatur Panormitanus *in capite licet de vitanda, de elect. num. 2.* Sic asserens: Non tamen Papa potest eligere sibi Successorem, vt notat Gloss. *in cap. Apostolica §. His omnibus 8. quest. 1.* & sequitur Ioan. Andr. hic & Archid. *in cap. transitus disp. 79.* & tenetur hoc dictum communitè

munitur per Doctores. Et est ratio, quia effectus huiusmodi electionis refertur ad tempus, in quo non est futurus Papa leg. qui de iurid. om. ind. Hæc ille.

RESOL. III.

Sententia media inter affirmativam, & negativam sententiam superius adductam proponitur.

Et cursum inferitur, an ex dispensatione possit Episcopus Successorem sibi eligere?

Et an possit Pontifex adhuc vivens renunciare Papatum, & alium Papam loco sui eligere, id est, existens Papa an possit alium designare?

Et advenit non posse Papam prius renunciare Papatu, & deinde alium eligere? Ex part. 10. tract. 5. Resol. etiam 3.

§. 1. Vidisti, amice Lector, circa præsentem quæst. inter se pugnantem sententias; nunc tertiam opinionem mediam inter supradictas afferam, & est Patris Suar. de fide, spe & charit. disp. 10. sect. 5. num. 16. vbi admittendo supradictas opiniones tanquam probabiles, tamen addit: Ego nec simpliciter concederem dictam potestatem Pontifici, nec negarem simpliciter: potest ergo Papa ordinare modum electionis, iustum tamen, & vtilem Ecclesiæ, quæ non sit in destructionem eius, sed in ædificationem: quare si tentaret prædictum eligendi modum, tanquam ordinarium præscribere, valeret is minime, neque esset obseruandus: quia planè vergeret in perniciem Ecclesiæ, vnde apertam contineret iniustitiam atque in iusto casu vigente aperta Ecclesiæ necessitate, id faceret, iuste faceret, legitimaque Potestate uteretur, vt arbitror. Et rationes pro Victoria factæ probant. Ita Suarez.

2. Sed magis lætè hanc sententiã probat doctissimus Pater Franciscus Amicus in cursu Theol. tom. 4. disp. 6. sect. 6. num. 204. & sequi, vbi firmat, quod possit Sum. Pontif. sibi successorem post mortem designare, isque sic designatus, valide electus foret; modo, talis electio apertam non contineat iniustitiam: quod tunc esset, vt declarat Glossa in c. si transitus disp. 79. quando Pontifex hoc faceret, quasi ex testamento dignitatis suæ heredem substituere. Nam tunc inualida esset electio, tanquam usurpata iuris non sui: cum Pontifex hanc potestatem non habeat vt hæreditariam cum iure de illa disponendi quomodocunque, sed in utilitatem dumtaxat, & emolumentum Ecclesiæ.

3. Assertionem sic explicatam, probat, primò ex præcit. cap. si transitus; in quo videtur supponi, posse Pontificem futurum Successorem nominare: sic n. habet: Si transitus Papæ inopinatus euenerit, vt de sui electione successoris, ante decernere non possit &c. nam etsi hoc caput nonnulli explicant de electione successoris, non quem ipse Pont. immediatè, & per seipsum designet, sed mediatis Electoribus, cum quibus ante mortem de futuro successore ab ipsis eligendo deliberet; nulla tamen ratio cogit ad illud sic intelligendum. Præterea si potest illum per Electores à se designatos eligere, cur non possit ipsemet illum eligere: cum sit supra Electores qui potestatem eligendi habent ab ipso Papa, qui electores pro futuro Pontifice determinare potest.

4. Dices, idèd non posse præsentem Papam, futurum eligere; quia mortuo eligente non amplius obligat eius electio quæ in vita elegentis non habuit effectum.

5. Sed contra; nam vnde constat mortuo Papa

eligente, eius electionem non ampliùs obligare? Potuit enim Christus hanc potestatem suo Vicario concedere; & aliunde non constat illam ei non concessisse.

6. Probatur igitur Assertio secunda ipso facto Petri, qui viuens successorem sibi elegit Clementem; vt ipsemet & Clemens testatur Ep. 1. ad Iacob. Fratrem Domini, circa initium; & Ioannes III. in Ep. unica ad Germania & Gallia Episcopos, & habetur cap. si Petrus 8. quæst. 2. vbi dicitur, Petrum Pontificiam potestatem tradidisse successori suo. Quo modo eligendi, aliqui apud Suarez. disp. 10. sect. 4. n. 8. vsos fuisse, putant, Linum & Cletum.

7. Dices, aut Clemens electus fuit à Petro peculiari instinctu Spiritus S. qui modus non est in exemplum trahendus; vel certè electus fuit à Petro non immediatè, sed mediatis Electoribus, quos Petrus ipse constituit: sicut dicitur Pontifex eligere futurum Papam per Electores à se constitutos. Sed contra primò, nam vnde constat, hoc Petrum fecisse peculiari instinctu Spiritus S. & non ex ordinaria potestate sibi à Christo communicata? Contra secundo, Quoniam (vt rectè notat Caietan, tom. 1. opusculi. 2. 3. in Apol. de comparatione auctoritatis Papa cum auctoritate Concilij part. 2. cap. 2. ad 5.) talis explicatio est contra textum, in quo legitur, Tradente sibi Petro, non autem ordinante.

8. Probatur tertia Assertio posita, quia nullum extat ius diuinum oppositum prohibens; humanum autem positum non sufficit, cum Pontifex plenam potestatem habeat supra omne ius humanum positum: & suam potestatem habeat non ab Ecclesia, sed à Deo.

9. Dices: Hoc ius diuinum colligi ex duobus capitibus Episc. 8. quæst. 1. in quibus statuitur, non licere Episcopo successorem sibi eligere. Sed contra, nam manifestè ibi agitur de iure Ecclesiastico, quod fuit in Antiocheno Concilio determinatum. Et constat, quia ex dispensatione Papæ potest Episcopus Successorem sibi eligere; vt notat ibi Glossa, & expresse habetur cap. petisti. 9. quæst. 1. vbi Pontifex Zacharias concedit Archiepiscopo Moguntino, vt sibi successorem post mortem eligat.

10. Nec obstat dicere cum Doctoribus negatiuam sententiã, quòd non fuit expediens, vt talis potestas concederetur Pontifici ob multa incommoda, quæ ex tali electione nasci possent. Vnde efficax Argumentum sumunt ex eo, quòd nullus Pontifex hæcenus tali modo vsus sit, Nam ratio tantum probat, huiusmodi electionem irritam fore in casu in quo apertam contineret iniustitiam. Alias n. in maximum bonum Ecclesiæ interdum cederet, si præsens Pontifex, præuidens futura schismata ex futuri Pontificis electione, ipsemet successorem designaret. Cæterum, quòd nullus Pontifex hæcenus hoc modo eligendi vsus sit, id fortè accidit, vel propter probabilitatem contrariæ sententiæ, propter quam meritò nullus voluit futuri Pontificis electionem dubio exponere: multa n. speculatiuè iudicantur vera, quæ tamen, vt redigantur in praxim, non semper censentur tutatim ne daretur occasio, vt Pontifices hoc iure uterentur vt proprio & hæreditario, qui esset pessimus potestatis abusus.

11. Addit etiam Amicus, quòd possit Pontifex adhuc viuens renunciare Papatu, & alium Papam loco sui eligere. Hæc assertio sequitur ex præcedente: nam si potest Pontifex, naturali morte Papatu defunctus, ipse successorem sibi eligere, cur non poterit adhuc viuens, renunciato Papatu, alium in Sedem Petri designare? Nam quòd possit spontè Papatum renunciare, maximè accedente consensu Ecclesiæ, ab

omnibus